

Motion till riksdagen

1987/88:N21

av Erik Hovhammar m. fl. (m)

med anledning av prop. 1987/88:94 om fortsatt giltighet av lagen (1982:315) om styrelserepresentation för samhället i vissa stiftelser

Regeringen föreslår att den nuvarande tidsbegränsade lagstiftningen skall förlängas med ytterligare en treårsperiod.

Statlig styrelserepresentation, eller "styrelserepresentation för samhället" som det i lagstiftningen oegentligt heter, infördes genom ett riksdagsbeslut 1972 (prop. 1972:116, NU 1972:62). Vi framhöll redan då (motion 1972:1841 och i reservation till ovanstående betänkande) att det i princip är felaktigt med lagföreskrifter om statliga styrelserepresentanter i stiftelser. Det finns ingen anledning att utöva direkt politisk makt på detta område. Det faktum att systemet med statlig styrelserepresentation i tio stiftelser nu varit i bruk i ca 15 år ändrar inte detta förhållande. "Objudna" statliga styrelseledamöter i privata stiftelser är ett utslag av socialism.

Vi har framhållit att stiftelsers syften och i bl. a. skattehänseende speciella ställning motiverar en väl fungerande offentlig tillsyn. Skillnaden mellan tillsyn och inflytande är emellertid väsentlig. Den offentliga tillsynen bör syfta till att tillse att stiftelsens tillgångar förvaltas på ett sätt som bäst gagnar stiftelsens intressen, samt att stiftelsens avkastning används i enlighet med stiftelseurkundens bestämmelser.

Systemet med statliga styrelserepresentanter i tio stora stiftelser är inte ägnat att utgöra en effektiv tillsyn över tiotusentals stiftelser. Dessa styrelseledamöter utgör i stället ett inslag i stiftelserna som inte är i överensstämmelse med stiftarnas intentioner.

Vi har tidigare framhållit, också före 1972 års beslut, att den tillsyn som länsstyrelserna idag utövar över stiftelserna kan förbättras, exempelvis genom att auktoriserade revisorer granskar de större stiftelsernas verksamhet i enlighet med instruktioner utfärdade av länsstyrelse eller annan offentlig myndighet.

Som ett resultat av bl. a. våra krav gav riksdagen regeringen i uppdrag att utreda stiftelselagstiftningen. Detta resulterade i 1975 års stiftelseutredning. Denna utredning lades 1983 ned av den nuvarande regeringen.

Vi finner det anmärkningsvärt att regeringen förhalat frågan om en ny stiftelselagstiftning. Det är nu hög tid att en sådan genomförs. När den nuvarande lagen om styrelserepresentation förelades riksdagen år 1982 stödde vi denna endast under den uttalade förutsättningen att under den kommande treårsperioden förslag till ny stiftelselagstiftning skulle presenteras. Vid riksdagens behandling 1985 av frågan om en förlängning av systemet

med offentliga styrelserepresentanter framhöll vi att detta borde avskaffas så snart som då var möjligt och senast vid årsskiftet 1986-87.

Mot bakgrund av vad som ovan sagts ser vi inga skäl att förlänga lagstiftningen med ytterligare en treårsperiod.

En promemoria har utarbetats inom justitiedepartementet med förslag till förändrad lagstiftning för stiftelser (Ds Ju 1987:14). Bl. a. finns förslag om krav på auktoriserade eller godkända revisorer i stiftelser med större tillgångar. Däremot finns inget direkt förslag om att avskaffa den här aktuella lagstiftningen.

Utan att nu ta ställning till promemorians detaljinnehåll drar vi den slutsatsen att behovet av tillsyn över stiftelser bör kunna tillfredsställas genom krav på bokföring och revision. Någon medverkan av offentliga representanter i styrelsen krävs ej. Den nuvarande lagstiftningen behöver inte förlängas eller ersättas med nya bestämmelser med samma syfte. Lagstadgade krav på statliga styrelserepresentanter i stiftelser bör inte förekomma i framtiden. Riksdagen bör därför avvisa regeringens proposition.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen avslår regeringens förslag att anta förslaget till lag om fortsatt giltighet av lagen (1982:315) om styrelserepresentation för samhället i vissa stiftelser.

Stockholm den 29 februari 1988

Erik Hovhammar (m)

Sten Svensson (m)

Per-Richard Molén (m)

Nic Grönvall (m)

Anders G Högmark (m)

Per Westerberg (m)

Lars Ahlström (m)

Erik Holmkvist (m)

Sonja Rembo (m)

Mot. 1987/88
N21